

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: ARAGÓ, 290 - TEL. 23994

★
★
★
★
★

V
I
N
T
·
I
·
C
I
N
C
C
E
N
T
I
M
S

EL «CONSEJO DE ARAGON»

—Es clar! Com que portava una vida tan dissoluta, ha acabat dissolt.

QUINA «ANSIA» PASSARAN A CASA SEVA!

El senyor Nicasio s'ha perdut

Passa molt sovint. Ja volíem cridar l'atenció del conseller-regidor de circulació urbana sobre aquest fenomen de la gent que es desorienta i es perd, però ens han dit que aquest és un fenomen de la guerra i de la reraguarda i nosaltres (això sí) som callats i discrets com una mestressa de casa de compromís.

El cas del senyor Nicasio hauria de servir d'exemple a tots els joves de bon veure que, seduïts pels orpells i els luxes vans de la ciutat, deixen la llar patral amorosa i acollidora per submergir-se en el terbolí de concupiscències, de baixes passions i de vici coquí, abscondit i murlesc.

Senyor Nicasio: si no ho vol fer per nosaltres, faci-ho pels seus parents! Retorni sobre els seus passos i reprenqui el senderó de la virtut i de la humilitat, de la modèstia i de la vida sana.

Potser, a benefici dels incauts joves que, com papallonetes deseparades, es cremen les ales de l'ideal amb els llums de la ciutat, serà bo explicar el cas del senyor Nicasio. El senyor Nicasio va arribar a la ciutat amb un cor gran com un pa de «monyos», carregat de bones intencions i amb el pensament ocupat per tot d'idees de treball, sanitat i justícia social.

Va lluitar i va vèncer, com tots els militants de la , perquè els anarquistes tenen això: estan tan ben aconsellats i són tan purs que no trenquen res del que toquen.

Però en la lluita, el senyor Nicasio hi havia anat deixant tiretes de la seva ànima. Ja no era ell. Ja no era aquella cosa tan fina que, un dia, havia arribat entre nosaltres. /

Des del cim de la seva glòria, possessionat del seu càrrec de «Jefe» dels serveis farmacèutics de la Generalitat de Catalunya, el senyor Nicasio va plantar la bandera del seu triomf. Però un dia, algú va dir-li que de tan important com era, calia que tingués un «besalmanos» i tot. I el senyor Nicasio va fer-lo fer, tal com els nostres lectors el poden veure, deixant-hi les marques de la depauperació operada. Li va sortir tot escrit en castellà, menys aquestes «i» llatino-catalanes de tan grata presència. «Conlleuància»? Ganes de tirar aigua al vi? Una de freda i una de calenta? —es preguntaran els nostres lectors.

No. Res d'això. El que passa és que el senyor Nicasio s'ha perdut, com tants i tants ~~senyors Nicasio~~ bons com uns trossos de pans, però que van descarrilats.

El

Jefe de los Servicios Farmacéuticos
de Sanidad i Asistencia Social

de la

Generalidad de Cataluña

Saluda

Cap dels Serveis Farmacèutics de Catalunya
Nicasio Olivan Palacin

Aprovecha esta ocasión para ofrecerle el testimonio de su
consideración más distinguida.

Consejería de Sanidad i Asistencia Social.

No hi ha peix? Mengeu serpents de mar

El «Ciero» de dissabte publicava el següent telegrama:

NACE UN NIÑO CON SU DENTADURA COMPLETA

El alimentario resulta un verdadero problema, pues no admite la leche ni con biberón

Copenhague, 12. — Una mujer acaba de dar a luz un niño que al ser examinado minuciosamente presentó la particularidad de que tenía ya sus 32 dientes.

Lo más curioso es que el recién nacido rechaza la leche, habiéndose dado el caso, en cambio, de que al serla presentado un buen trozo de carne asada, lo devoró de un bocado, ante la estupefacción de sus padres y otros familiares. — (N. U.)

En vista d'això nosaltres hem telegrafiat a l'agència «N. U.», que si no vol dir «Noticiero Universal» no vol dir res, demanant-li que ens enviés tots els casos que tingués de la col·lecció i hem rebut els següents:

Roma, 15. — Una senyora de l'alta societat ha tingut un cosí. En el dubte de qui era el pare, el marit ha demanat el divorci. — (N. U.)

Barcelona, 15 (per a l'exportació). — El Dr. Felix Martí Ibàñez ha avortat. No se sap si el pare és la mare o viceversa. El fetus ja ha escrit un llibre i pronunciat tres conferències sobre el tema «Impresiones de un abortado». — (N. U.)

San Francisco, 15. — Una dona del poble ha donat al seu marit tres samarretes i dues granotes, tot en bon estat. — (N. U.)

Helsingfors, 15. — Una dona acaba de donar a llum un ancià mort sense cap dent i amb la pipa als llavis. No vol més que corones de flors i pel seu accent sembla stranger. No ha pogut ésser identificat. — (N. U.)

Oferim aquests telegrams al «Ciero» per si els vol aprofitar donada l'escassetat de notícies en aquests temps de guerra.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

ANY, LXI

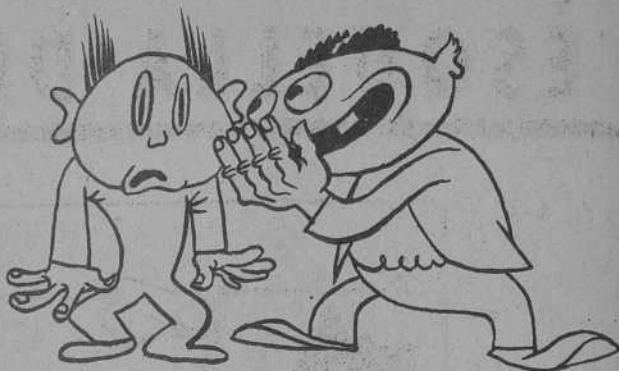
NUM. 3026

E D I T O R I A L

Visat per la CENSURA

Els pobres frares i monges laics

ENCARA HI HA QUI SE SACRIFICA A LA
«CASA D'ASSISTÈNCIA PRESIDENT MACIÀ»

—Ací veurà —ens digué el senyor Sabater i Mur, director de la Casa d'Assistència President Macià— un establiment model. No és com en temps de les monges i frares i capellans una casa de caritat. Ací les coses es fan per assistència social i res de caritats. Les monges, totes nyeu nyeu, anaven fent la seva i de les seves, i els pobres asilats pagaven els plats trencats. Ara només els renten.

—Ah, tenen monges per rentar els plats trencats?

—No, home; no tenim monges; qui renta

els plats són els asilats i els trencats els paga la Generalitat.

—Ah, ja, I, per què els els fan rentar els plats?

—Perquè puguin menjar amb plats nets, naturalment. No voldreu pas que els renti jo personalment.

—Es clar; no; evidentment no.

—Aquesta Casa ha d'ésser, i ja ho és, una veritable escola de la vida; perquè la vida és dura i si ací els la féssim tova, després ens dirien que els hem estafat i això no pot ésser.

—Així, res tou?

—Sí, home, sí; vós direu; no s'ha d'ésser tan exclusivista i dogmàtic; quan no es porten bé, els estovem.

—Ah! I el pa?

—El pa arriba tou; ara, que a molts, a causa del règim i que són joves, els agrada més dur. I, no es pensi; és més sa i tot; no ho sabia? El personal de la casa li ho podria dir, que sap sacrificar-se menjant el pa tou que els asilats no volen.

—Així, el personal menja ací.

—Es clar, home; això ja no es pregunta; però tenim un servei de laboratori per provar la qualitat del menjar que es serveix i

així, quan el personal surt, se n'enduu al laboratori familiar i després fa el report. Així no pot haver-hi engany. Cada nit podria veure en els tramvies els abnegats empleats i empleades carregats de mostres per a provar-les.

Es el nostre lema, com en el Tercio Extranjero: «Comida sana y abundante». Ara que, això sí, educació rigorosa, però també llibertat. Nosaltres, no sols els ensenyaem un ofici, sinó que els ensenyaem a rentar la roba, per si la vida porta les nenes a fer de bugaderes; a enllustrar sabates per si es troben els nens haver de fer d'enllustradors; servir, fer encàrrecs; aprendre a fer de criats i per ensenyar-los-ho es prestien abnegadament els empleats i empleades de la Casa. Que ja és sacrifici, de la manera com està el servei en aquest temps.

—No me'n parli, que no es pot tenir ni nyona, amb els fums que ara han agafat.

—Diguí-m'ho. Som uns sacrificats i ells uns desagrats. Li he parlat de llibertat, no? Doncs miri, els nens poden sortir a jugar pel carrer; doncs l'altre dia tota una colla va arribar un quart tard; a tres quarts de nou! Què volia fer? Claudicar i que se n'anés en orris la disciplina i perdéssim la guerra?

— Senyor Joan, espavili's, que estem a punt d'obrir.

Res; amb un gran dolor al cor, em pot ben creure, vàrem haver de tancar-los al carrer. Però veu? Mai no es poden portar a cap fins al final les bones obres. A les dues de la nit algú, creient que era un oblit o potser malintencionadament i tot, va avisar la policia i aquesta, que, què vol que entengui d'educació, ens va fer obrir les portes perquè entressin els castigats. Què hi vol fer; no es pot fer bé, ni d'amagat. Aquelles pobres monges, cregui que les planyo.

—I el Conseller d'Assistència Social, no en sap res?

—Fugi, home, fugi. Què entén ell d'aquestes coses? Si ho sabés, potser seria capaç, com l'altre, d'avisar la policia!

El retaule de les miravilles

«La propaganda ben entesa comença per un mateix.»

(Miravilles.)

El Comissariat de Propaganda de la Generalitat, senyor Jaume Miravilles, conseqüent amb l'esperit de justícia que inspira les disposicions de la Generalitat, té cura d'observar-les escrupolosament.

Però... resulta que alguns dels seus empleats sorprenen la bona fe d'aquest il·lustre antifeixista.

Ja està bé que el seu esperit de propaganda li permeti fer el miracle de convertir en ballarines les mecanògrafes i les ballarines en mecanògrafes; ja està bé la instal·lació de l'oficina ambulat Barcelona-París, més París que Barcelona, però, ¿què dirà «El més petit de tots» quan s'assabenti que les disposicions de la Generalitat són burlades davant mateix de l'il·lustre antifeixista?

La Generalitat va decretar fa temps que els seus funcionaris no podien gaudir de dos empleus i, per tant, de dos sous.

Ara bé; suposem que una secretària del Met cobra un sou del Comissariat; suposem

que també aquesta secretària cobra d'una casa estrangera que encara que estigui tancada degut a les actuals circumstàncies paga els seus empleats per mediació del consolat; o sigui que l'esmentada suposada secretària cobra dos sous. Suposem també que aquesta noia sigui alta, amb veu gruixuda i que la nostra galanteria no ens la faci suposar massa lletja.

Amb totes aquestes suposicions i suposats detalls de la suposada noia i suposada secretària del Met, nosaltres no tenim més remei que creure que, si aquesta dona existís al Comissariat de Propaganda de la Generalitat Jaume Miravilles li plantejaria galantment, això sí, però severament, la qüestió de dualitat de sous perquè optés per l'un o per l'altre.

I és clar que li plantejaria la qüestió! Perquè el Met és un entusiasta defensor del sanejament de la reraguarda del front de París.

I ara! On és la falç?

Al Pavelló Espanyol de l'Exposició de París, Picasso i Miró hi tenen, més que dos quadres, dos telons de fons. El públic s'hi detura, fa juguesques sobre el que hi ha; les perd totes i passa. Però hi ha dos espectadors que no es cansen de veure si endevinaran el que els artistes hi han posat, i aquests espectadors tothom ja els coneix: són Picasso i Miró.

L'altre dia, com cada dia, hi eren.

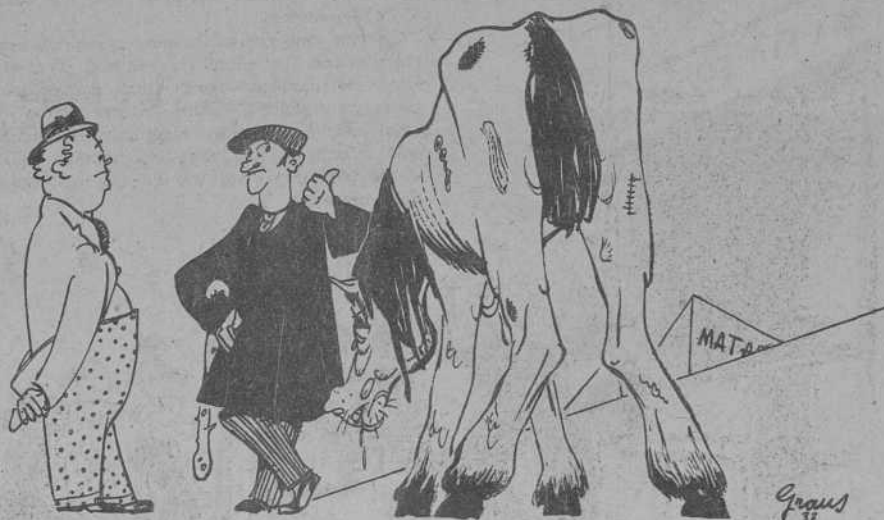
—Ja veig que hi has posat l'estrella i el martell —digué Picasso mirant-se el quadre de Miró—, però la falç per què no l'hi has pintada?

—Com, que no l'hi he pintada! —exclamà Miró—. Té... i ara! Però si jo l'hi vaig pintar! On dimoni deu ésser?

I encara la cerquen cada dia.

El públic ja els hi ajuda.

El senyor Cop, a «Llibertat», el gran rotatiu de Tarragona, es plany que a la reraguarda surtin periòdics humorístics. El senyor Cop ignora que, si hom prohibís l'edició de publicacions que fessin riure, ni «Llibertat» podria sortir, ni ell podria col·laborar enlloc.

—El vas a matar?
—Sí, perquè no pateixi.
—I per què no el duus al front?
—A Barcelona són més valents. S'ho mengen tot.

El «Comité Económico de Cines» no és pas tan econòmic com sembla

El document, com tot document que sigui un perfecte document, està ple de dades concretes adequadament concretades; concretades en allò que es refereix a les quantitats.

El document a què alludim és el «Resumen de Ingresos y Gastos desde el 9 de Agosto de 1936 al 28 de Junio de 1937 — Semanas del 1 al 46» publicat pel «Comité Económico de Cines».

ELS INGRESSOS

En concepte de «Básculas automàtiques» han ingressat 1.141'15 pessetes. Com que això ho considerem de la indústria pesada, ho deixarem córrer.

Les «Fincas y terrenos incautados», malgrat el que pensin els tèrbols esperits contrarevolucionaris, ha produït un magre ingrés als companys collectivitzadors: un total de pessetes 5.709'45. Amb la sòbria eloqüència d'aquesta xifra es demostren dues coses:

Primera: El «Comité Económico de Cines» va estar preterit i postergat en el període febrer de les incautacions.

Segona: Que encara existien finques i terrenys que totes juntes no valien ni dos mil «durs».

Cal reconèixer que amb finques i terrenys així no pot sostenir-se la Nova Economia.

Ens plau descobrir, per tal d'aplicar-lo a l'esdevenidor de la futura economia nacional, que «Varios conceptos» produeixin la sanejada quantitat de 12.743'95 pessetes.

Si els conceptes, més o menys diversos, representen ingressos, nosaltres fonamentarem la nostra vida en conceptes, encara que siguin conceptes equivocats.

LES DESPESES

Les despeses del «Comité Económico de Cines» han estat moltes. Per exemple, els «gastos menores» no són pas tan «menores», com un examen superficial fa suposar, ja que, el que fins ara hom suposava petites despeses, com cafè, copa i puro, l'encariment de la vida ha fet que siguin grans despeses.

Ara bé; potser que aquesta interpretació nostra dels «gastos menores» sigui errònia. Sí, sí; admitem que és una interpretació errònia. Però el fet angoixós és que no sabem què són en la Nova Economia els «gastos menores».

El total de «gastos menores» segons el nou sentit econòmic ha estat de 23.693'05 pessetes.

Les despeses generals i d'Organització han costat als «econòmics» del cinema 177.644'70 pessetes. Tenint en compte el que costen les despeses petites trobem molt lògic i inclús molt barat que les despeses generals només costin aquesta ridícula quantitat. Nosaltres estem segurs que els organitzadors han posat diners de la seva butxaca, i no tenim més remei que admirar el sacrifici que han fet, sacrifici que la seva disciplina modesta no ha volgut fer públic per considerar que no és l'enumeració dels mèrits el que forja el prestigi dels lluitadors de la Revolució, sinó les seves honestes actuacions.

INSTAL·LACIONS I REFORMES DELS LOCALS

Les instal·lacions i acurades reformes dels locals requereixen grans sacrificis econòmics, enormes despeses que es fan amb l'alegria boja que dona la consciència de servir bé al poble treballador i al proletariat ibèric.

Es per això que els «econòmics» del Cinema no han dubtat en llançar-se a la realització d'aquesta generosa iniciativa.

Així podem veure que la instal·lació i reforma del cinema «Ascaso» els ha costat 152.418 pessetes.

Es clar que aquest cinema quan va ésser collectivitzat ja quasi bé estava acabat i quasi bé instal·lat i també quasi bé reformat; és a dir, reformat abans d'ésser acabat, la qual cosa suposa un avanç molt remarcable que el ram de la Construcció no deu deixar de fer seu. Però això no és més que l'elogi de l'anecdòtic.

El que ens interessa remarcar és que, tenint en compte que el cinema «Ascaso» quasi bé estava acabat i possiblement també varen ésser requisats els interessos de l'Empresa que ho feia, tenint en compte això, queda demostrat que els «econòmics» del Cinema amb 152.418 pessetes més, han fet un magnífic sacrifici en benefici del públic.

Però amb aquests excessos de generositat que en favor del poble ha fet el «Comité Económico de Cines» no ha considerat que feta bastant i a més a més de la partida de «Instal·lacions y reformas» ha afegit la de «Suministros Varios a los locales» que puja a 293.237'65 pessetes.

Naturalment que els esperits malèvols preguntaran què és això de «Suministros Varios», i inclús portats de la seva mala fe voldran saber per què no queden totes les despeses ben especificades i concretades.

Nosaltres creiem que un despectiu silenci és la millor resposta a les presumptes indiscretes preguntes dels malintencionats.

També els tèrbols esperits de la maledicència tractaran d'esbrinar per què si s'han pagat les nòmnes setmanals i diferències, premsa, ràdio, aigua, llum i forja, telèfons, etcètera, etc...., per què diable —preguntaran els professionals de la insidia— si han pagat totes les despeses adients al negoci encara posen les partides de «Gastos Generales y Organización» i «Gastos menores de los locales» que puguen en total 201.337'75 pessetes?

A aquestes presumptes insidioses preguntes nosaltres recomanem al «Comité Económico de Cines» que contesti amb el digne silenci dels que en va es tracta de posar al baix nivell de les mesquineses humanes.

PROU INSIDIES I CALUMNIES!

Nosaltres, sempre al servei de la veritat i la justícia de la igualtat, fraternitat i legalitat, amb aquestes aclaracions sortim al pas dels emboscats i traïdors que volen difamar i pertorbar la bona marxa del «Comité Económico de Cines» que, si bé no és molt econòmic, és degut que tot ho sacrifica a benefici del públic.

Per altra part, què és això de voler demanar comptes de les seves empreses als actuals empresaris dels cinemes?

Es que als antics propietaris algú els demanava comptes? No; ningú no els demanava comptes. Doncs si era així, per què voler amargar ara la serena alegria dels nous propietaris?

Nosaltres estem disposats que aquesta indigna maniobra contra el «Comité Económico de Cines» no prosperi, i no prosperarà. No prosperarà la maniobra. El Comité sí que prosperarà.

— Avui sí que tindrè sort. Sóc cap-i-cua!

ESQUELLOTS

MUNICIPALERIES

En un poble ben a la vora ben a la vora de Cervera que podria ésser Cervera mateix, es constituí no fa gaire un Ajuntament, nou de trinca.

Feta la constitució del municipi, es procedí a designar conseller de Cultura.

Algú proposà per al càrrec un carnisser molt conegut del poble.

L'home, en el moment precià d'ésser proposat, estava badant, però, en sentir el seu nom, s'eixoriví i preguntà:

—Què dieu que voleu fer-me a mi? —I en respondre-li: —Conseller de Cultura —replicà ràpidament:

—Cultura? I què vol dir això?

COMMEMORACIO

Pocs dies després l'alcalde d'aquest nou ajuntament, que ben bé podria ésser del mateix poble de Cervera, l'alcalde s'hagué de traslladar a Barcelona per a gestionar personalment alguns afers urgents de la vida municipal.

Això s'escaigué el dia 14 de juliol passat i amb tan poca fortuna que el nostre home no trobà a la capital en els seus llocs cap de les personalitats que li interessava veure.

Ell ho explicava a tothom, en retornar al poble i deia:

—No vaig poder parlar amb ningú dels que cercava. Es veu que tots eren al consolat francès on deien que commemoraven l'aniversari de «la toma de la pastilla».

TREBALL I DESCANS

La bella Ester, aquella mecanògrafa del Comissariat de Propaganda que fou detinguda a la frontera quan anava a interpretar danses catalanes al davant dels catalans del Comissariat de Propaganda absents de la pàtria i que fou empresonada a l'antic hotel Falcón, on ella mateixa diu que es donava la gran vidassa, ha estat alliberada.

El comissari del Comissariat, perquè la bella Esther pogués refer-se dels treballs passats, li ha dat un mes de vacances.

Si això no és una bona propaganda, ni mail

TOPONIMIA

Sembla que algun tècnic ha fet notar als companys que fan de regidors de l'Ajuntament de Puig Alt de Ter (abans Sant Joan de les Abadesses) que la població no està en un puig, sinó en un lloc baix a la vora del riu Ter i que, per tant, el nom de puig no li esqueia i menys encara el de Puig Alt.

L'assumpte va prendre estat consistorial —estat que consisteix que el consistori de les Cases Consistorials el prengui en consideració.

Un company regidor pronuncià un llarg discurs fent cites de Pau Vila, Carreres Candi i Gonçal II de Reparaz i com a conclusió va dir que ell trobava que s'havia anat massa enllà en l'afer del canvi de nom i que era més prudent limitar-se a laicitzar el nom primitiu. En conseqüència, proposava que es suprimís el sant i es tornessin les abadesses a la seva condició genèrica de dones. El nom del poble seria llavors «Joan de les dones».

Aquesta proposició caigué prou plana, però en entrar en discussió pujolistes i joandonistes n'armaren una d'apoteòsica. A la fi s'arribà a una coincidència de criteris per la providencial intervenció d'un refugiat malagueny que va dir:

—I què diu Anglaterra?
—Com?
—Que què diu, Anglaterra!!!
—Que la guerra ja està liquidada!!!
—Ah!

—Compañeros, no ze lo toméiz ostedes ansil Ponerle ar pueblo Don Juan Tenorio i tengamo la fiezta en pàl

MES TOPONIMIA REVOLUCIONARIA

A la ex-provincia de Lleida també s'ha fet sentir la plaça de la toponímia revolucionària.

Bella guarda se'n diu ara del poble que fou Poble de la Granadella. Freixenet i Altadill s'ha convertit en Freixenet de Segarra. Més tard s'adonaren que allà hi havien uns bos-

cos de pins capaços de fer quedar bé el municipi més exigent i presentaren un nou ofici a la Generalitat deixant-ho en Pineda de Segarra.

Més curiós fou, però, el cas de Sidamón. En vista que sempre havia estat un poble de «carques» es decidí no conservar-ne ni el nom, que fou substituït pel de «Olèstria».

El bo és que a Olèstria tot eren disputes entre el P. S. U. i la C. N. T., entre els rabassaires i la F. A. I. i entre tots contra tots i en vista de què mai no hi ha pau ara la gent ha donat en anomenar el poble «Olestria consagrada».

ELS BITLLETS «SEVILLANOS» DE VALENCIA

—Ep! Vigila, que potser són «valencianos».

La Maçoneria, societat de socorsos mutus

NOSALTRES JA HI HEM FET LA PRIMERA COMUNIO

Una reunió a la Lògia «Pan y Chocolate»

Vàrem fer el que ens deien i al cap de dos dies rebíem el següent misteriós avís telefònic: **Camelito: «Tres puntos. Hoy doce noche, donde tú piensas. Ven y ven y ven. Tres puntos.»** Res més. La cosa era ben clara; es tractava de la convocatòria de la lògia. Però, on? Vàrem tirar un bitllet de deu rals enlaira i el vent se'l va endur. Vàrem seguir-lo i arribàrem a un carrer fosc i davant d'una porta amb un rètol lluminós que deia:

.. Lògia Pan y Chocolate, Sociedad Secreta ..

El bitllet s'havia deturat davant del cancell; ens ajupírem per recollir-lo, però una mà misteriosa se n'apoderà. Era la mà de la maçoneria. Trucàrem els tres pics de reglament i s'obrí la porta. Entràrem i una veu ens digué:

—**Hermanu.** Voleu fer el favor de canviar-me aquest bitllet de deu rals? Com que està una mica deteriorat no me'l voldrien.

Com que no ens en quedava cap de deu rals li'n donàrem un de deu pessetes i, quan esperàvem el canvi, ens digué:

—Es igual. I l'embutxacà.

Ens indicà un passadís i al final ens trobàrem en una sala d'espera plena de gent. A la pissarra dels anuncis hi deia: **«Hoy noche, primera comunicació, toma de mandil y pruebas de los novatos.»**

Ens quedàrem veient «Visions de la Guerra i de la Revolució» d'un paquet que n'hi havia damunt la taula. Com! Primera comunió!

De tant en tant, passaven, atrafegats, maçons amb el davantal, les mànegues de la samarreta sense mànegues, arromangades i un ganivet i els braços tots bruts de sang. Això en la calor sufocant de la sala produïa un calfred i feia més suportable la temperatura.

Al punt de les dotze de la nit s'obrí una porta del fons i es va veure una gran sala; una mena d'església tota il·luminada amb ciris i ja plena de maçons d'uniforme.

En el fons, a l'altar, hi havia un

capellà que tenia als costats el col·laborador federal de El Diluvio i confederat de la Soli, senyor Eduardo Barriobero i Herrán, els senyors Salomón Màlaga, Pepe Bibarrambla i Diego Ruiz, o sigui el misteri de la Trinitat en una sola persona.

—Qui és el capellà? —preguntàrem.

—Es el Dr. Tusquets.

—I ara, si ell és el que va denunciar tots els que eren maçons!

cana. Un veí ens digué: Ara heu d'arribar al Saló.

—Al saló?

—Sí; al saló de proves.

—Ah?, veurem cinema.

—Sí, sí; ja ho veureu el que veureu.

LES PROVES

En efecte; no eren proves de pellícules; eren les proves per què havíem de passar els neòfits.

La sala era gran i en el fons hi

nosaltres, res, i endavant. Vàrem arribar després a una llarga cua.

—De què és? —preguntàrem.

—D'oli.

—I en donen gaire?

—No en donen gens. No n'hi ha.

Ens posàrem a la cua fins que ens tocà el torn i aleshores vàrem saber que la cua era de llet, però que tampoc no n'hi havia. Era la primera prova.

Entràrem després a les Patrulles de Control, que ens engegaren quinze trets al ventre. Els resistírem i passàrem a Sant Elies. En sortir-ne, entràrem a l'Oficina Jurídica. Allí, el senyor Barriobero i Herrán, junt amb el seu ajudant, amaven agafant els neòfits, un per les espatlles i l'altre pels peus i els caragolaven fins que no els en quedava ni cinc.

Aquesta prova era la més dolorosa de totes. Finalment, després d'unes quantes més, vàrem tornar a la sala gran per rebre la primera comunió maçònica que consistia en empassar-se sense mastegar uns triangles de carquinyoli. L'operació és també dolorosa.

LA PLÀTICA

En acabat, el pare Tusquets .. féu la plàtica.

—**Hermanus tres puntos. Dos puntos.** La Maçoneria és una societat secreta que aspira a acollir en el seu si a tota la Humanitat per deixar d'ésser-ho. Es una societat de socorsos mutus que s'estén per tot el món. Es pot ésser maçó lleial i maçó facciós; maçó feixista i maçó antifeixista i tots ens ajudem a sortir dels mals passos perquè l'important són els tres punts .. i la resta són orgues. Abans, com recordàreu, els més poderosos eren els jesuïtes i ja hem vist on ens han portat. Guerra, doncs, als jesuïtes i sobretot al Sagrat Cor de J. S. U.

El públic .. aplaudí entusiàsticament i cantà el

«Brame el infierno,
Ruja Satàn,

La F. E. de España

No morirà» (tres aplaudiments).

UNA RECLAMACIO JUSTIFICADA

—Ara —digué després— el que tingui alguna cosa per reclamar que passi a la finestreta corresponent.

S'aixecaren, enmig del gran silenci, dos cavallers i una dama i junts hi anaren.

—Donya Federica... de mi corazón —cantà l'empleat amabilíssimament, besant-li la mà—. Qué te pasa?

—Pues que a mí, a Mariano y a Juan nos están haciendo la puñeta porque somos .. y quieren expulsarnos.

—Pero, por qué?

—Pues porque —intervingué el Mariano— dicen que con una organización secreta ya hay bastante.

—Lo que les molesta —intervingué el Juan— es la protección que podemos tener siendo .. Ellos dicen que es porque es del rito escocés y hay demasiados colores, pero es envidia.

—Bien..., bien; todo se arreglará —digué el de la guixeta—; el doctor Tusquets va a confeccionar un rito rojinegro. Os gusta?

Amb els crits que feien els reclamants es despertà l'**hermanu durmiente** i exclamà de mal humor:

—A. I. T., A. I. T., A. I. T., i deixa'm dormir!

—Per això mateix; així coneix tots els que no en són i pot fer més bé la labor proselitista.

—Ah!

En aquell moment el Dr. Tusquets .. es dirigí a l'auditori i, obrint els braços, pronuncià les paraules de ritual: «No hi ha més cera que la que crema», i tot seguit s'apagaren els ciris i la sala quedà a les fosques. Naturalment, ens cordàrem l'ameri-

LA MAÇONERIA

Justament alarmats per la tasca proselitista portada a cap en el si del nostre partit —parlem del P.R.O.U.— per la maçoneria, vàrem decidir contrarestar-la enèrgicament amb una altra tasca antiproselitista i, per portar-la a cap degudament, vàrem emplenar la sollicitud d'ingrés que, cada matí, cada tarda i cada nit trobàvem misteriosament col·locada damunt la nostra taula de descans per a la Revolució i per a la guerra. Era, evidentment, la manera de lliurar-nos d'aquella persecució i, en efecte, un cop l'haguérem cursada, ja no trobàrem més excitacions a l'ingrés.

La sollicitud era molt senzilla. Deia:

«Voleu entrar a la Maçoneria? Sí. No (tatxar el No).

Per què? Per ésser-ne.

Per què no? Perquè ja en sóc.

Us comprometeu a complir el Reglament? Sí. No (tatxar el No).

Us sotmetreu a les proves? Sí. No (tatxar el no).

Revelareu a ningú els secrets? Sí. No (tatxar el Sí).

Signatura.

Nota: Un cop omplerta aquesta sollicitud, cremeu-la perquè la cosa resti secreta.»

Rapsòdia tramviària

EL 21 S'HA LLENÇAT A LA MALA VIDA

De la dreta de l'Eixampla als ravals de la frivolitat, passant per Santarrida del Màrmol

FINAL DE QUINZE!

Tots vàrem quedar esverats, tots, els que anàvem a peu i els que anaven sobre el tramvia suportant una tumultuosa discussió entre el cobrador i setze passatgers, tots els quals pretenien pagar el bitllet amb un bitllet del qual o de tots els quals jurava el cobrador no tenir canvi.

Quan més dura i amarga era la discussió, el 21 arribà a la Plaça de Catalunya.

—¿Què en feu de la plata? —udolava enfutismat un passatger que volia menjar-se el cobrador perquè no duia «calderilla».

—Final de quinze! —cridà el cobrador frenèticament com si fos un membre del Comitè de la no intervenció.

El tramvia, això vàrem veure-ho tots els que anàvem a peu, començà a bellugar-se pesadament com aquells nens que diuen que no amb el cap si volen portar-los a cal dentista.

Agafà un passet com aquelles barques de «bou» quan les treuen a la sorra i tot d'un plegat féu un viratge que mai de la vida no havia fet i que ara farà cada dia per sempre més.

Davant l'astorament dels pacífics viants el 21, aquell tradicional «Gràcia Rambles», féu «media vuel-

ta» i, en comptes d'anar cap a les Rambles, xino xano, xino xano, ara un passet, ara un altre, se n'anà cap al Paral·lel, perquè així ho havia acordat el comitè, aquell comitè que fa pintar els tramvies i els pals dels tramvies de «rojo i negro», convertint-los en simbòlics vehicles de la revolució..., de la revolució d'anar en tramvia.

UNA VIDA NOVA I UN ALTRE MON

El trollei féu una singlada i estigué a punt de perdre el fil en aquest insospitat canvi d'agulla com si, comprenent tota la significació del cas, volgués resistir-se a entrar en un nou món i en una nova vida.

Tota una nova moral i tot un sotrac en els modes i maneres neixien al davant d'aquell tramvia i d'aquells tramviàries i fins i tot d'aquells passatgers que, enfilant el Paral·lel, es llançaven insensatament de la vida elegant de la dreta de l'eixampla als ravals de la frivolitat i als suburbis agitats de la revolució. Es a dir, de l'elegància i de la tranquil·litat i els bons aliments a la mala vida com aquell qui diu i al bar famós de «La Tranquilidad» llibertària.

Els efectes no es feren esperar, el pas bruscat de l'església de Pompeia al Pompeia cabaret C. N. T. donaren aviat el seu fruit.

En arribar davant de «El Tropezón» cantonada al carrer de Cabanyes, el cobrador, tot badant i lliurat als vells costums, saluda una senyora que baixava, dient-li:

—Passi-ho bé, Déu la guard!

Ai, desgraciat, què va haver dit! Un parat del ram de l'aigua que agafava en aquell moment el tramvia en marxa, li crida tot indignat:

—Com s'entén Déu la guard? On som ara? O és que no va passar res el 19 de juliol? Que no ho saps, companyero, que s'ha de dir salut?

—Ai, dispensi —digué tot atabalat el cobrador, adonant-se que havia ficat els peus a la galleda—. Es la força del costum, sap? Nosaltres som d'altres barris.

El cobrador, que havia acudit corrent en sentir els crits del parat, copsà ràpidament la situació i, posant-se les mans al cap, exclamà:

—Ai! Mare de Déu de Pompeia, quin bullit! On ens hem ficat, pobres de nosaltres!

En aquell moment el nou passatger tot somrient escèpticament es treié de la butxaca un val del transeünt d'aquella famosa emissió de l'ESQUELLA, i pagà el trajecte.

El cobrador encara hagué de tornar-li uns cèntims i digué, lamentant-se:

—Això és tot un altre món.

LA MALA VIDA

Aleshores un matrimoni que havia pujat al passeig de Gràcia cantonada a Provença i que fins aquell moment no havien dit ni piu i que ni tan sols havien pagat perquè no gosaven per si el cobrador no tenia canvi, començà a donar senyals de vida.

Era un matrimoni que més aviat semblava ben avingut i d'allò que se'n diu de bona família.

Ell, de més edat que ella, portava elàstics i els punys de camisa de porcellana com un petit-burgès o com un assalariat ben assalariat.

Ella, una petita-burgesa tanmateix, era alta i grossa amb el cabell platinat i sense mitges amb els peus nets, però, i les ungles dels vint dits de la persona esmaltades d'un color vermell detonant que feien pensar en el comunisme estatal.

El marit es treié de la butxaca la cartera i de la cartera un bitllet de trenta duros.

El cobrador, aclimatat ja al nou ambient, picà furiosament tres cops de campana i el 21 es parà en sec.

Es féu un silenci de missa d'onze i el cobrador, assenyalant la porta, desnonà el matrimoni com aquell àngel de la reraguarda que llança un dia amb armg llarga Adam i Eva del Paradís.

—No tinc canvi i han de baixar.

No hi havia apellació: el matrimoni descendí i es trobà inopinadament davant la cartellera de l'Espanyol

Anunciaven una comèdia d'en Santpere. La dona preguntà candorosament al marit:

—Què vol dir això del 69 muntat, Papitu?

Ell no sabia què respondre.

—No sé, filleta; amb això del teatre de masses no hi entenc res.

I dissimuladament se l'emportà d'aquell lloc, arrossegant-la amb aquella suavitat amb què el cotxe guia s'enduu els automòbils dels comitès de les portes dels cafès.

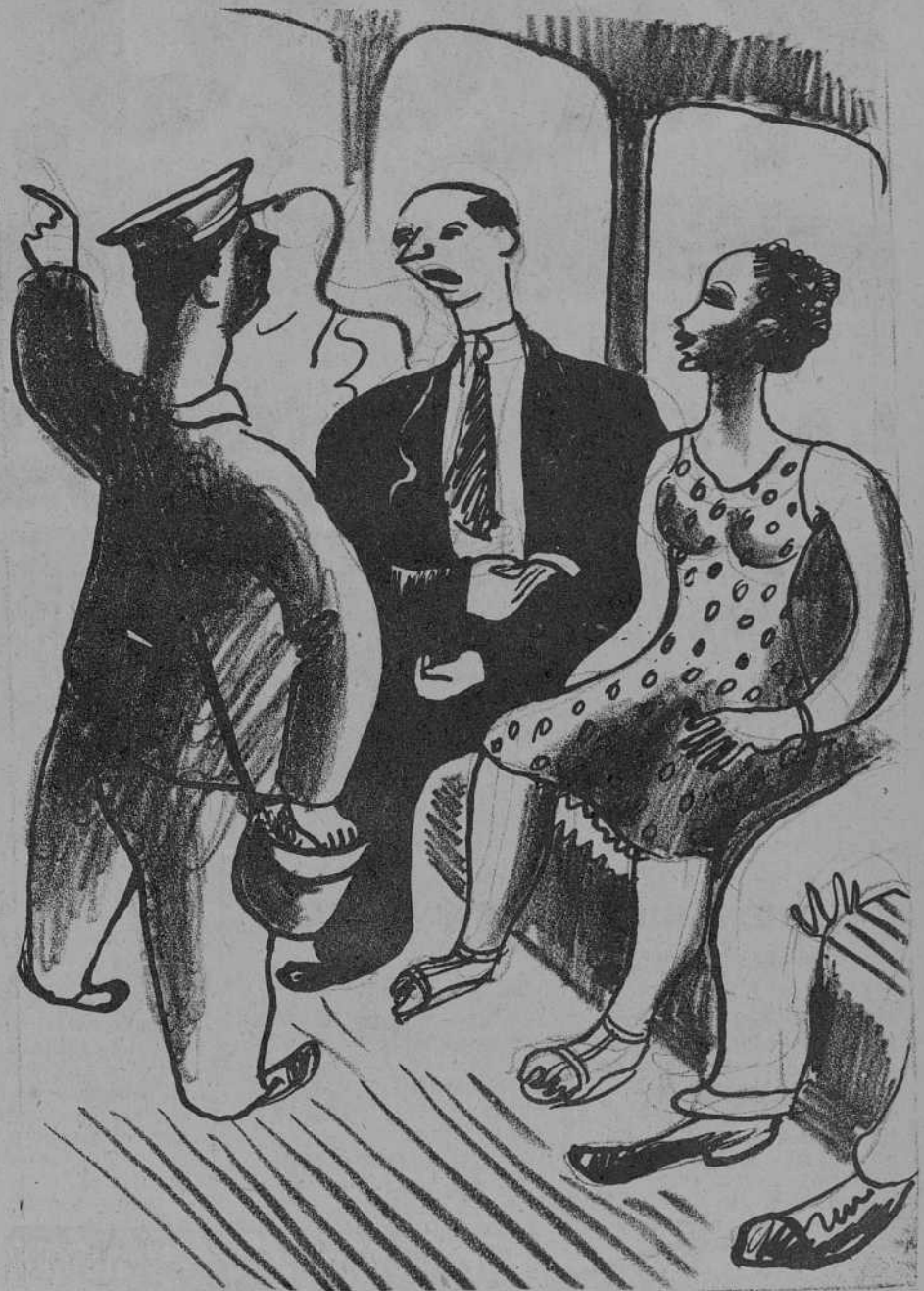
Una mica més avall llegiren un neon que deia: «Tres tazas de consumo», «vodevil honesto e instructivo apto para padres y madres de familia».

Ella, engrescada ja pel que atreu allò que s'ignora, demanà per entrar.

Entraren.

Sobre l'escenari hi havia un noi de 40 anys molt maquillat que recitava «la casada infiel» de Garcia Lorca, molt malament per cert.

El marit li digué a la dona a cau d'orella:

—Ens hem equivocat! Em penso que ens hem ficat al Comissariat de Propaganda.

Sortiren dissimuladament i entrenen dos portes més avall.

Era un altre cabaret i feien un fi de festa revista avodevilada que es titulava: «Eugenesia, Eugenesia, tienes nombre de mujer!»

Sortí un vedeto amb un coro de «boys» i començà de cantar:

Invertido,
invertido,
reconozco que lo he sido,
pero estoy arrepentido.

El matrimoni es va quedar. Ell clapa, però nosaltres, que els veníem

seguint des del començament d'aquesta aventura, no poguérem aguantar més i els vàrem abandonar a la seva dissort.

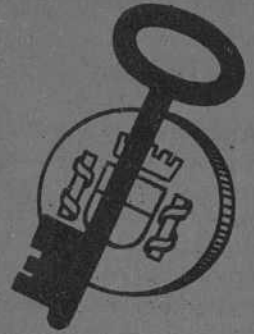
Sortírem al carrer en el moment en què l'«speaker» de la revista tractava de convèncer el públic que de la dissort d'aquells nois «boys» regenerats n'havia tingut la culpa el públic mateix que abans pagava per veure'ls ballar vestits de dona i cantar «María Magdalena» disfressats de Pastora Imperio.

Quan tornàrem a agafar el 21, tocava a la Catedral la darrera campanada de la una.

Pere Gallarí

P.R.O.U.!!

LA VIDA CAMPEROLA DELS PAGESOS

El P. R. O. U.!, encara que l'Esquerra s'hagi quedat els Sindicats Agrícoles, no es desinteressa ni una engruna dels problemes del camp. El nostre programa agrari comprèn dues grans empreses: la una — la primera — encaminada a aconseguir que sigui sebollit el cadàver insepult de la rabassa, i l'altra — la més important — conduent a considerar la terra i el pagès com a dos factors personals i indivisibles d'una mateixa armadura social i agro-pecuària, amb drets reconeguts per la massa amorfa del país. ¿Hi ha cap altre partit amb un programa camperol tan clar? És clar que no, homes, és clar que no!

En conseqüència, el P. R. O. U.!, dedicarà tota l'atenció que calgui a la vida pagesa dels camperols, publicant aquesta secció de tant en tant.

Els rabassaires ¿són pagesos?

(Article, per Thermidor Piuet.)

A veure, pagesos, poseu atenció per mirar d'entendre'ns. Des de molt antic, des d'abans potser del temps dels vostres avantpassats, el pagès ha constituït un tipus ben definit, impossible de confondre. Com ens ho fem per reconèixer el pagès autòcton?

—Doncs el pagès autòcton el reconeixem per...

—No, pst! Ja us ho diré jo mateix: el pagès es caracteritza i es deixa reconèixer per mitjà de les seves calces de vellut, les seves espadenyas de vetes, la seva faixa vermella, la seva barretina i el seu cistell amb dos ànecs. Generalment, sembla totxo, però no ho és, la qual cosa fa que la vida social dels pagesos estigui plena d'escenes i anècdotes divertides.

Heus ací, doncs, el pagès que no enganya, tal com és i tal com es deixa veure. Al pagès ja el tenim. Però, i el rabassaire? Què és un rabassaire? Com va vestit? Quines anècdotes fa? Ningú no ho sap. El

rabassaire és un mite, un producte de la imaginació, una maniobra de l'Esquerra.

Un rabassaire, doncs, no és un pagès. Que quedi ben clar.

THERMIDOR PIUET,
Conseller agro-pecuari del
P. R. O. U.!

Altes especulacions avícoles

Per què estan tristes a vegades les gallines?

En els nostres galliners, afectats per la rutina que mou totes les nostres coses, les gallines són llançades a una vida de vici i de llibertinatge, sense considerar les moltes que tenen el temperament honrat i de forta inclinació domèstica.

Molts avicultors s'han

adonat que hi ha gallines que, en veure maculat el vel de llur virginitat, ja no asossequen més i es posen tristes, no mengen i es desficien, fins que la fatal anèmia els clava les urpes i moren sense dir ni piu.

Quantes i quantes immoralitats no s'han comès als nostres galliners, sota la capa de l'avicultura! Homes hi ha hagut, amantíssims de la moralitat, curiosos de llur bon nom, que s'estimarien més veure mortes llurs filles que no pas rodant pel fang, i no obstant no han vacil·lat a oferir gallines inexpertes, indefenses, a la lubricitat del pollastre.

Una tal injustícia ha de reparar-se de seguida, àdhuc pel prestigi de l'avicultura. Quan veien una gallina reservada, que alça el cap amb dignitat quan el pollastre la requereix d'amor, que no lliga amistat amb les seves companyes que ja rodolen pel pendent del vici, separeu-la i destineu-la a l'escudella i a la carn d'olla.

Roc Pic i Estampa

Els "aperos de labranza"

(Divulgació científica, per Pau Salau.)

Els que hem viatjat i hem obert els ulls mirant nous horitzons, sabem el valor que tenen les innovacions.

El nostre pagès ha estat acusat repetidament de rutinari, d'estar aferrat a les seves tradicions i als seus procediments. I bé; aquesta acusació és dolorosament certa.

Els que hem vist treballar en llur element els pagesos espanyols, hem pogut comprovar l'eficàcia i el rendiment del que els nadius anomenen "aperos de labranza".

Els "aperos de labran-

za" vénen a ésser el complement del camperol, el seu millor amic i el seu auxiliar. A Castella, hom no s'imagina el camperol sense els seus "aperos de labranza" i això que els castellans tenen molta imaginació.

El pagès català, de moment, potser s'oposaria a l'adaptació a Catalunya dels "aperos de labranza", però a desgrat de tot, aquesta és una obra que s'hauria d'emprendre des del govern. Llancem el nostre suggeriment i esperem, segurs d'ésser atesos.

Pau Salau

Quan s'acabarà la guerra?

DIVERSES MANERES DE NO SABER-HO

Quan s'acabarà la guerra? Heus ací la pregunta general d'aquests dies a les orxateries. Però aquesta pregunta té, no una immediata resposta, sinó una colla d'immediates respostes. Voleu saber-les?

El mes passat un noi de dotze anys, mut de naixement, va aprendre a parlar de sobte. Alegria a la família; però ell que diu:

—No us n'alegreu tant, almenys per mi. Parlo, però només és per dir-vos que el dia 10 d'agost s'acabarà la guerra, però jo em moriré el 4.

Si ell es va morir, el varen ben estafar, pobret.

Un altre: La guerra s'havia d'acabar el dia 15 a les cinc de la tarda. I el 16, a les cinc de la tarda. Es va acabar?

Qui ho sap? Perquè hi ha una altra versió i és que la guerra ja fa molts dies que està acabada, però no es pot dir.

No es pot dir perquè no ho deixen dir i perquè no és veritat.

Un altre. El miracle de la Mare de Déu de Farlete.

Per la carretera que va a Farlete anava una vella velleta caminant penosament, quan passa un camió. Ella que sí que el detura i demana al xofer si la vol portar fins a Farlete.

I el xofer passa de llarg.

I la vella segueix penosament cap a Farlete.

I passa un altre camió, i tampoc no se la vol escoltar, i passa de llarg.

I la vella segueix penosament cap a Farlete.

I aleshores que sí, que passa un camió-taller d'una marca determinada que no diem perquè no ens ha donat l'anunci, i ella li demana per pujar i el xofer diu que sí i la carrega i, tot anant carretera amunt, els que anaven al camió comencen de parlar de la guerra. I ella que diu:

—No us hi amoïneu, perquè s'acabarà el dia 26 a les cinc de la tarda.

I tothomriu que riuràs.

I aleshores ella els replica:

—No rieu, perquè és veritat. Em creureu si us dic que al segon revolt de la carretera trobarem estimbats els dos camions que no m'han volgut portar?

I al segon revolt troben els dos camions estimbats i tots diuen:

—Bufal

I amb el camió-taller els reparen i, comentant-ho i ja creient-se a la vella, arriben a Farlete i ho expliquen i diuen:

—Aquesta bona vella ens ho ha dit.

I quan tothom cerca la vella, la vella havia desaparegut.

I, és clar, era la Mare de Déu. Una Mare de Déu de molt mal geni que si la veieu a l'autobús ja cal que li pagueu el bitllet si no voleu que l'autobús es tiri contra un fanal.

Aquesta és la història i a hores d'ara encara no podem demostrar que és mentida més que amb les matemàtiques als dits, perquè les matemàtiques ens diuen que no s'acabarà el dia 26 d'aquest mes.

Quan, doncs?

Es molt fàcil; mireu; la guerra de l'any 1870 es va acabar com veureu:

Any del començament 1870

Any següent 1871

—

Suma 3741

Sumem ara les dues primeres xifres, $3 + 7 = 10$ i les dues segones, $4 + 1 = 5$. S'acabà el 10 de maig.

La guerra del 1914:

Any del començament 1914

Any següent 1915

Suma 3829

Les dues sumes secundàries ens donen 11 i 11, o sigui l'11 de novembre, dia de l'armistici.

I bé, amb aquestes dades, operem:

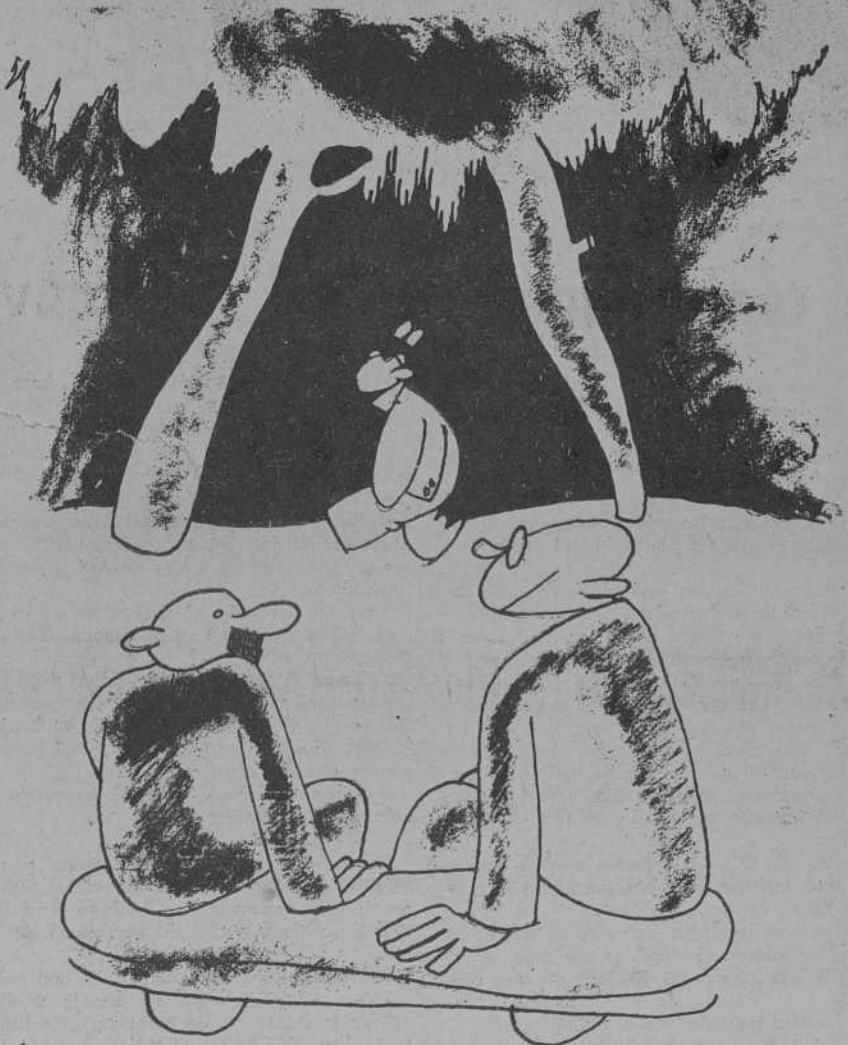
Guerra actual, comença l'any 1936

Any següent 1937

Suma 3873

I ens dona l'11 del 10, o sigui l'11 d'octubre.

Ara bé; la guerra del 1870 va acabar el 1871, l'any següent; però la del 1914 va acabar el 1918. Sabem el dia i el mes que acabarà la nostra guerra. Només ens falta un petit detall: l'any.

La vella

—I per què li diuen «el borni»?

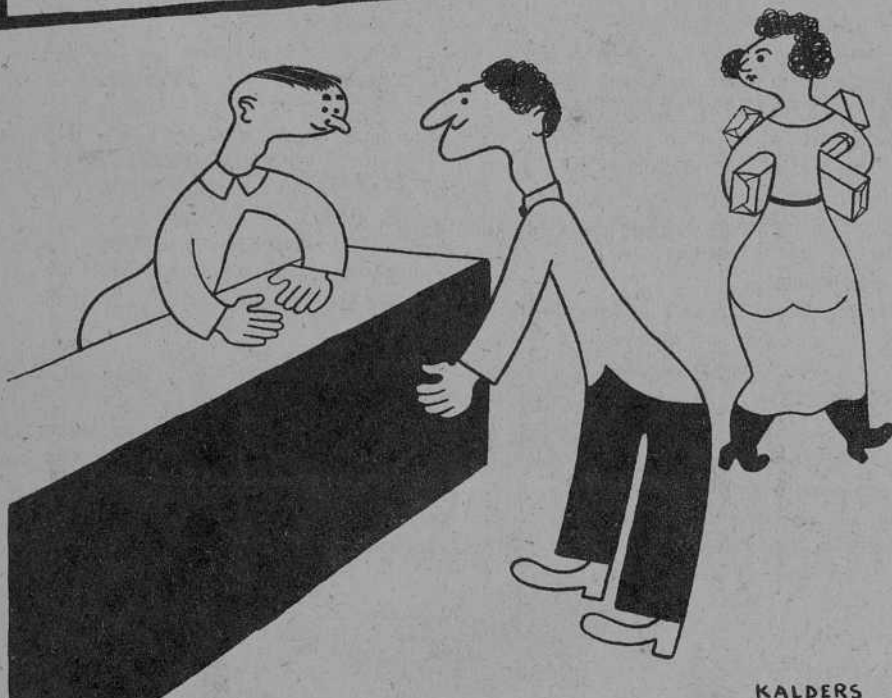
—Perquè es va menjar dos ous ferrats.

—I què?

—Què? Que li varen costar un ull de la cara.

FERRETERIA

KALDEKS

—Voldria una raspa que mengés molt...

El conte aquell del noi i el canvi

El saben el conte aquell? Ara passa cada dia, i cal estar previngut.

Heus ací que un botiguer clou tractes amb un client antic i a l'hora de pagar el client dona un bitllet de deu rals.

—Caram, senyor Narcís —diu el botiguer—. M'ha ben atrapat. No tinc ni una engruna de xavalla, mai que fos per salvar la meua ànima.

—Això rail! Tothom pogués arreglar-ho bé com vostè. Envii l'aprenent a cercar canvi.

—Ho provarem, vaja, ho provarem. Nooooo! Mira, agafa aquest bitllet i descanvia'l.

—Oh, senyor Miquel, no me'l voldran canviar enlloc. Em faran mala cara a tot arreu i no en treuré res.

—Ui, si que s'ofega amb poca aigua aquest xicot! —diu el senyor Narcís—. Vés al bar de la cantonada, demana deu de vi i ja ho tens tot arreglat.

—Deu de vi —demana el noi al primer bar, una mica a contra cor, perquè el vi venturer no li agrada gaire.

Es beu el contingut del vas, fa trincar la llengua i allarga el bitllet de deu rals.

—On vas amb això? No tens els deu cèntims?

—No tinc res més que el bitllet.

—Doncs mira, ja me'ls donaràs una altra estona els cèntims. Ara no et puc tornar el canvi de cap manera.

El noi surt al carrer molt contrariat, recordant la taverna que hi ha una mica més amunt. S'hi dirigeix.

—Deu de vi.

Se'l beu en una esgarrapada i dona el bitllet.

—Et donaré un «vale», eh? No tinc canvi.

—Oh, noi! Necessito canviar. Totà la broma es fa pel canvi.

—Doncs, ja ho arreglarem un altre dia.

Altre cop al carrer i amb el bitllet als dits. Aleshores, el noi s'encamina al quiosc de begudes que hi ha dues travessies més amunt.

—Deu de vi.

—No els fem, deu cèntims de vi. Te l'hauríem de servir en un didal. Hauràs de desprendre un ralet.

—Vinga. El senyor Miquel ja deu estar impacient i cal enllestir de pressa. S'empassa el ral de vi i posa el bitllet damunt el taulell.

—Et tornaré el canvi amb moneda gastronòmica. No tinc altra cosa.

—De cap manera! Necessito un canvi de debò i ben arreglat.

—Vés, noi. Ja ho trobarem.

El ral de vi ha entonat el noi, que s'allunya del quiosc més decidit que mai a reeixir en la seva empresa. Fa memòria d'un bar dels encontorns i s'hi dirigeix picant de talons.

Pel camí, troba un estanc i té una idea.

—Bon dia. Una capsa de llumins de deu! Pren la capsa i dona el bitllet. L'estanquera fa una ganyota i li ensenya un calaix ple de paper moneda.

—Ja ho trobarem.

Doncs, cap al bar falta gent. Però el vi ja fa bocassa i demana una copa de conyac.

Se l'engoleix i paga amb els deu rals.

—No tinc canvi.

—Jo tampoc. I el necessito.

—D'on ets, tu.

—Sóc l'aprenent de la botiga del senyor Miquel Mierons.

—Ah, bé! Doncs vés a cercar els tres rals i porta'ls així que puguis.

—Ja el tenia de confiança, aquest noi? Fa dues hores que ha marxat amb el bitllet!

—Es molt fiat, senyor Narcís. Deu haver pres mal, o n'hi d'haver passat alguna.

Dites aquestes paraules, el botiguer i el client es giren de cara a la porta, atrets per una gran cridada que ve del carrer. En aquell moment entra un urbà, portant l'aprenent a pes de braços.

—Que és de la casa aquest noi? Doncs, sembla mentida que li doneu diners per embriagar-se d'aquesta manera. Que no es repeteixi això!

El senyor Miquel ha fet posar el noi damunt un llit turc de la rebotiga. Mentre li refresquen el cap amb aigua, va descarregant-lo del pes de les butxaques: capsas de llumins, metxa i pedres per encenedors, cordons per a les sabates, un ou de sargir mitges, lligacames, espelmes, dcs tinters, un aparell de ratllar formatge, etc.

Mig embarbussat, el noi va dient: —Deu de vi! Vint d'anís! Trenta de conyac! Quaranta de cassalla!

Després, té un moment de lucidesa i es mira el senyor Miquel amb els ulls tristos. Es fica la mà a la pitrera i treu el bitllet de deu rals tot arrugat.

—Dispensi, senyor Miquel. No he trobat canvi.

Correu i remeneu

Xer-Ver. — Ho aprofitem. «El conquistador» i «La Pobre Rosca». — Ja teniu raó, ja! El encara no és un partit monolític!

Un dels autèntics. — Amb dades concretes publicariem, corregides, les vostres informacions.

Tot-ho-veu. — Ho aprofitem. Visca. — Massa llarg.

Penyavermella. — Aquest drama del Transport ens ha pres la cartera.

Ja Simposa. — El cove ja s'imposa.

Un col·laborador. — Les intimitats de les dones no ens interessan a l'hora de treballar.

Toc. — Eren de debò incontrolats?

Un que ha perdut el biberon. — Ho aprofitem.

Un antifeixista. — També ho aprofitem.

Fega. — Es innocent.

L'incontrolat. — El gran estratega a què us referiu ja no és pas un gran estratega.

Lluís Lunàrregui. — No tenim més remei que ovacionar la vostra combativitat clandestina.

Alas. — Nosaltres ja volíem riure, ja.

Asiduo lector. — Els vostres «bocadil·les» semblen un menú de guerra.

Laza. — Nò va.

Nyedí. — Tampoc.

El bohemio. — Idem.

Una que ho sap. — Qui us ho ha dit?

Noi de Llofríu. — Concreteu la vostra nota.

Thonet. — No, Thonet.

Manufactures Gràfiques B. SIRVEN S. A. E.
Empresa controlada pels seus obrers

Dues novetats
de gran interès

EL MARXISME I EL PROBLEMA NACIONAL

(EDICIO CATALANA)

La gran obra de J. STALIN

1'25 pessetes

C. E. VOROCHILOV

(BIOGRAFIA)

0'40 pessetes

DEMANEU-LES A

PUBLICACIONS ANTIFEIXISTES (P.A.C.O.D.)

Rambla del Centre, 17
BARCELONA

La Distribuïdora de les millors revistes i publicacions

**¿Voleu llegir tots
els llibres en
tots els idiomes?**

Adreceu-vos a

**LLIBRERIA
LA INTERNACIONAL**

Balmes, 22

BARCELONA

"TIPOS DE CONFIDENTES"

**Mètodes d'espionatge i provocació
de la policia durant l'època tsarista**

PREU: 30 CENTIMS

Comandes a

**"Publicacions Antifeixistes, Cooperativa Obrera de Distribució"
(P. A. C. O. D.)**

Rambla del Centre, 17. Apartat n.º 890. Barcelona

- Ja ho crec, home, ja ho crec! Els que més vam cridar contra els incontrolats fórem nosaltres.
—Caram! Doncs no ho vaig sentir.
—Es que cridàvem en veu baixa.